

PRÁVNÍ A JINÁ ÚSKALÍ ISTANBULSKÉ ÚMLUVY

JUDr. Aleš Nytra, 2018

Obsah:

1.	Nadbytečnost	2
2.	Nevyváženost, pozitivní diskriminace	2
3.	Zpochybnění rodiny (žena + muž + děti)	3
4.	Genderová identita	4
5.	Zpochybnění tradic a kultury společnosti	5
6.	Nová státní ideologie?	5
7.	Široké pojetí pojmu násilí	7
8.	Prozařování do celého právního řádu ČR	7
9.	Dohled nad implementací v ČR	8
10.	Vysoká finanční náročnost – kolik to bude stát?	9
11.	Modelový případ – implementace „komunistické“ ideologie ...	9

1. Nadbytečnost

IÚ je dokumentem, který má být zaměřen na ochranu žen před násilím a domácím násilím. Lze konstatovat, že problematika ochrany žen před násilím a domácím násilím je po právní stránce v ČR upravena dostatečně. Pokud naše právní úprava přece jen obsahuje nějaká hluchá místa, lze provést dílčí novelizace právních předpisů a není nutné přijímat IÚ i s jejími negativy.

Je třeba si uvědomit, že z mezinárodní smlouvy nelze vybírat jen některá ustanovení, ale tuto je nutno přijmout en bloc, tedy celou, včetně jejich nedostatků.

K otázce plošného zavedení genderové ideologie neproběhla v České republice celonárodní debata (jak odborná, tak občanská), a bylo by legitimní, aby tato přijetí tak zásadní normy předcházela.

2. Nevyváženost, pozitivní diskriminace

IÚ v naprosté většině pasáží pojednává pouze o násilí páchaném na ženách, ale již nikoli obráceně (na mužích) – viz samotný název. Argumentace, že IÚ je proti jakémukoli násilí páchané genderově podmíněném, tj. i ženami na mužích, není pravdivá. Jednak IÚ definuje pouze pojem genderově podmíněné násilí vůči ženám (nikoli již vůči mužům), jednak tento výklad podporuje samotný orgán GREVIO (viz kapitola 9). IÚ ve své normativní části (tj. mimo preambuli) považuje za oběť násilí toliko ženy a potírá genderově podmíněné násilí na ženách, čímž de facto označuje (nálepkuje) za násilníka výhradně muže. Tímto se stává IÚ diskriminační a tato nerovnováha může nepříznivě ovlivňovat trestní řízení, obzvláště v případech křivého obvinění muže ze strany ženy. Výkon spravedlnosti by měl být neutrální, bez ohledu na to, kdo je pachatelem a kdo obětí (např. týrání chlapce matkou, týrání ženy ženou apod.). IÚ vnímá násilí páchané mužem proti ženě automaticky jako genderově podmíněné (čl. 2 odst. 2 IÚ), ačkoli tomu tak ve skutečnosti nemusí být.

Jakkoli je IÚ postavena primárně na ochraně žen před násilím, okrajově, avšak poměrně významně, zasahuje i mimo tento rámec.

IÚ zavádí pozitivní diskriminaci, kdy na mnoha polích ženu zvýhodňuje. IÚ může působit jako odrazový můstek pro kvóty v politice (viz např. čl. 12. odst. 6 IÚ).

IÚ tak nezavádí zrovnoprávnění, ale ve skutečnosti staví ženu nad muže. To již může kolidovat s čl. 1 odst. 1 věta první Listiny Základních práv a svobod (dále jen „Listina“), který hovoří, že lidé jsou svobodní a rovni v důstojnosti i v právech.

Související ustanovení IÚ:

- Název: Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí.
- Preambule IÚ
- prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám je projevem historicky nerovného poměru síly mezi muži a ženami, jenž vedl k nadřazenosti mužů a diskriminaci žen a bránil ženám v plném rozvoji
- prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám jakožto násilí genderově podmíněné má strukturální povahu a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům;
- čl. 2 odst. 2 IÚ: Strany jsou vybízeny k uplatňování této úmluvy na veškeré oběti domácího násilí. Strany by měly při uplatňování ustanovení této úmluvy věnovat zvláštní pozornost ženám, jakožto obětem genderového násilí.
- čl. 4 odst. 4 IÚ: Speciální opatření, jichž by bylo zapotřebí pro prevenci a ochranu žen před genderově podmíněným násilím, nebudou v intencích této úmluvy považována za diskriminaci.
- čl. 6 IÚ - Politika citlivá ku genderovým problémům: Strany se zaváží, že při implementaci a vyhodnocování dopadu ustanovení této úmluvy budou zohledňovat genderové hledisko a že budou prosazovat a aktivně naplňovat politiku rovnosti a dělby pravomocí mezi ženami a muži.
- čl. 12 odst. 6 IÚ: Strany učiní vše nezbytné pro podporu programů a aktivit podporujících dělbu pravomocí se ženami.
- čl. 18 odst. 3 IÚ: Strany zajistí, že opatření učiněná v souladu s touto kapitolou budou vycházet z genderového chápání násilí vůči ženám a domácího násilí a zaměří se na lidská práva a bezpečnost obětí.

3. Zpochybnění rodiny (žena + muž + děti)

IÚ deklaruje, že jejím cílem je prevence a potírání násilí na ženách. Avšak po smluvních státech požaduje, aby při realizaci těchto cílů mimo jiné realizovaly genderovou ideologii, čímž zasahuje do dalších oblastí života. IÚ na naprosté většině míst již nehovoří o pohlaví (což je kategorie biologická, objektivní), ale o genderu (což je kategorie sociální, subjektivní). Podle čl. 3 písm. c) IÚ se pro účely IÚ pod pojmem „gender“ rozumí společensky ustavená role, chování, aktivity a atributy, jež daná společnost považuje za náležité pro ženy a muže.

Genderová ideologie se snaží vymazat rozdíly mezi muži a ženami (což vychází z teze, že dokud budou panovat rozdíly mezi muži a ženami, bude existovat potenciál pro vznik násilí a pakliže se tyto rozdíly podaří odstranit, násilí na ženách ubude).

IÚ ve svém čl. 12 uvádí, že strany podniknou nezbytná opatření pro podporu sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů s cílem vymýtit předsudky, zvyky, tradice a další praktiky, jež jsou založeny na předpokladu podřízenosti ženy anebo na stereotypním pojmání rolí žen a mužů.

Genderová ideologie však opomíjí, že spousta rozdílů mezi muži a ženami není dána kulturně, ale biologicky a že zejména úloha žen jakožto matek je jedinečná a nenahraditelná. Také, jak známo, pouze muž a žena mohou zplodit děti a pro zdravou výchovu dětí jsou zapotřebí oba vzory – mužský i ženský. IÚ ovšem biologické rozdíly mezi muži a ženami upozadňuje a vyzdvihuje role kulturní, čímž ale

relativizuje pojmání člověka coby muže a ženy. IÚ, která vyhlašuje boj stereotypnímu pojmání genderových rolí tak de facto útočí na postavení ženy coby matky, tím útočí na základy rodiny. Je nepochybné, že je žena přírodou lépe vybavena k péči o dítě (muž nemůže dítě kojít, dítě je v kojeneckém a batolecím věku fixováno na matku apod.).

Preambule IÚ dále říká, že násilí vůči ženám jakožto násilí genderově podmíněné má strukturální povahu a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům.

Je otázkou, co pod tímto lze chápat, nicméně nabízí se také výklad, že násilí na ženě je páchané také formou rodiny – dle některých feministických teorií je ženu třeba osvobodit od útlaku, který pro ní skýtá mužem ovládaná rodina, která je pouhým společenským konstruktem.

V každé společnosti se nachází většinové, stereotypní nebo tradiční postoje a není úkolem státní moci, aby je automaticky potírala jako závadné. Naopak, státní moc má chránit svobodu jednotlivců, třeba i takových, kteří se rozhodnou podle stereotypu žít (např. rodina si sama zvolí model svého soužití).

4. Genderová identita

IÚ do českého právního řádu zavádí pojem genderová identita. Podle čl. 4 odst. 3 IÚ pro její účely zakazuje diskriminaci nejen na základě pohlaví, ale i genderové identity.

Genderová identita je vlastní identifikace člověka k maskulinitě, feminitě, různé kombinaci obou nebo k žádnému z uvedených genderů. Člověk si tedy bez ohledu na své pohlaví může zvolit svou identitu sám (např. muž se cítí být mužem, ale také ženou, ženoumužem, bezpohlavním apod). Genderovou identitu lze změnit i několikrát za život. Někteří příznivci možnosti volby pohlaví dokonce tvrdí, že by se děti měly oslovovat neutrálně (tj. vyhnout se pojmem chlapec a dívka a tento nahradit pojmem dítě), aby jim předem nebyl nevnučován jejich gender, který si v budoucnu vyberou samy.

IÚ tímto nabourává dosavadní pojetí člověka jako dvoupohlavní bytosti. IÚ sice nezavádí, ale svým pohledem na člověka do budoucna otevírá možnost volby pohlaví, adopcí dětí homosexuály, což tradičně pojímanou rodinu ještě více oslabí. IÚ vyhlašuje boj stereotypním genderovým rolím a nelze vyloučit, že bude vykládána také tak, že rodina tvořená matkou, otcem a dítětem je rovněž pouhým stereotypem a roli otce a matky lze přiřknout také např. dvěma mužům či dvěma ženám apod.

IÚ, která si klade za cíl chránit ženy před domácím násilím, se sama může ocitnout ve slepé uličce a dostat výkladově absurdní rozměr v případě, kdy se nějaký muž bude cítit být ženou a stane se obětí domácího násilí ze strany jiného muže. Jak bude postupováno v takovém případě? Nejedná se o žádnou fikci, když je známo, že i v homosexuálních párech jedni zaujímají roli muže a druzí roli ženy.

Související ustanovení IÚ:

Čl. 4 odst. 3 IÚ: Ustanovení této úmluvy, obzvláště pak opatření zaměřená na ochranu práv obětí, budou implementována bez diskriminace na jakémkoli základě, například pohlaví, genderu, rasy, barvy pleti, jazyka, náboženského vyznání, politického či jiného přesvědčení, národnostního

či sociálního původu, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, sexuální orientace, genderové identity, věku, zdravotního stavu, invalidity, rodinného stavu, statutu migranta nebo uprchlíka či jakéhokoli jiného postavení.

5. Zpochybnění tradic a kultury společnosti

Čl. 12 IÚ lze považovat skutečně za velmi problematické ustanovení i v dalších směrech. Jak již bylo zmíněno, požaduje vymýtit předsudky, zvyky, tradice a další praktiky, jež jsou založeny na stereotypním pojmání rolí žen a mužů.

Národní kultury se vyvíjí stovky až tisíce let a jsou součástí svébytnosti národa. Pomáhají občanovi identifikovat se se státem či regionem. Kultura a tradice mimo jiné občany spojují. v okamžiku, kdy státy začnou vlastní kulturu vymazávat, ohrožují tím samy sebe.

Jak již bylo uvedeno výše, pod záminkou ochrany ženy před násilím je zpochybňována úloha ženy coby matky a také role rodiny. IÚ ale také útočí na folklórní tradice, které jsou pro mnohé regiony (např. pro jižní Moravu) velmi osobité a důležité. Přitom ve folklórních tradicích se setkáme téměř všude s pojmáním ryze mužských a ryze ženských rolí. Od svatebních obřadů (čepení), přes lidové písně až po např. velikonoční pomlázku.

Právě velikonoční pomlázka by ve světle IÚ již neměla být dále praktikována a stát by měl v souladu s ust. čl. 12 IÚ zajistit její „vymýcení“. Jako další příklady lze uvést lidové písně *Ěště som sa neoženil* (kde muž týraný ženou se rozhodl bít ženu), *Beskyde, Beskyde* (kde bača říká, že si najde ženu, která mu bude prát košile namísto matky), *Cib, cib, cibulenska* (kde dívka říká, že jí vychovávala matka a že ona se také stane matkou a bude vychovávat děti). Rovněž by neměla být zpívána píseň Jarka Nohavici v jednom dumku na Zarubku (ostravský tradicionál) apod.

Související ustanovení IÚ:

- Preambule: prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám jakožto násilí genderově podmíněné má strukturální povahu a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům;
- čl. 12 odst. 1 - Strany podniknou nezbytná opatření pro podporu sociálních a kulturních vzorců chování žen a mužů s cílem vymýtit předsudky, zvyky, tradice a další praktiky, jež jsou založeny na předpokladu podřízenosti ženy anebo na stereotypním pojmání rolí žen a mužů.

6. Nová státní ideologie?

IÚ je spojena s jednou konkrétní ideologií, která ovšem není všeobecně sdílená. Jaký je důvod toho, aby tato ideologie byla vymáhána státní mocí? Genderová ideologie (vycházející z genderového feminismu) není neutrální a ani vědecky podložená. Stát bude po přijetí IÚ povinen tuto genderovou ideologii nejen prosazovat v praxi, ale též zajišťovat, aby byla vyučována ve školách, školkách (včetně těch církevních), ve státních institucích apod., ale aby byla aplikována i v soukromém sektoru! (sportovní, volnočasová a kulturní zařízení, média). To již zasahuje do čl. 2 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (stát je založen na demokratických hodnotách a nesmí se vázat ani na výlučnou ideologii, ani na náboženské vyznání), dále do čl. 15 a 16 Listiny zaručujících svobodu vyznání a náboženství, jakož i do čl. 32 Listiny (ochrana rodiny a právo na výchovu dětí). Může nastat praktický problém,

když rodiče nebudou souhlasit s výukou genderové ideologie (či její zařazení do školních osnov), případně když církevní školy proti svému přesvědčení budou nuceny, aby vyučovaly v souladu s genderovou ideologií.

Jak budou řešeny situace, kdy rodiče budou děti vychovávat v rozporu s ideologií genderového feminismu? Je nutno si také položit otázku, proč má státní moc bojovat proti tradičním stereotypům? Jaká újma společnosti vznikne, pokud některé stereotypy přijme? Pokud máme svobodu, měli bychom mít také právo, zvolit si zda některý stereotyp přijmeme či odmítneme (např. zda dceru budeme oblékat růžově a syna modře, nebo zda muž bude živit rodinu a žena pečovat o domácnost).

Výuka genderové ideologie je ukryta také v povinnostech zapojit se do prevence proti násilí, přičemž nelze odhlédnout od skutečnosti, že této mají být podrobováni především muži a chlapci. Zde IÚ představuje jakýsi rozpor.

IÚ obsahuje řadu feministických formulací, zejména zabarvenost některých pasáží preambule je veskrze feministická (viz níže uvedené příklady souvisejících ustanovení). IÚ dále ukládá povinnost financovat neziskové organizace, které mají k naplňování cílů IÚ přispívat.

IÚ nutí smluvní státy při její implementaci a vyhodnocování jejího dopadu zohledňovat genderové hledisko a toto používá prakticky při celé její aplikaci (pozn. srov. citát poručíka Hamáčka z Černých baronů: Halík, politicky, myslete politicky Halík).

Související ustanovení IÚ:

- Preambule: S vědomím, že násilí vůči ženám jakožto násilí genderově podmíněné má strukturální povahu a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež ženám vnucují podřízené postavení vůči mužům;
- čl. 1 odst. 1 bod b) IÚ: přispět k eliminaci veškerých forem diskriminace žen a podpořit skutečné zrovnoprávnění žen s muži také posílením pravomocí žen (pozn. rovnoprávnost u nás je ústavně zakotvena).
- čl. 6 IÚ - Politika citlivá ku genderovým problémům: Strany se zaváží, že při implementaci a vyhodnocování dopadu ustanovení této úmluvy budou zohledňovat genderové hledisko a že budou prosazovat a aktivně naplňovat politiku rovnosti a dělby pravomocí mezi ženami a muži.
- čl. 8 IÚ – Finanční zdroje: Strany vydělí přiměřené finanční a lidské zdroje pro náležité uplatňování integrované politiky, opatření a programů zaměřených na prevenci a potírání veškerých aktů násilí spadajících do působnosti této úmluvy, a to i těch, jež zajišťují nevládní organizace a občanská společnost.
- čl. 9 IÚ - Nevládní organizace a občanská společnost: Strany zajistí na všech úrovních uznání, povzbuzení a podporu práci relevantních nevládních organizací a občanské společnosti, aktivně se podílejících na potírání násilí vůči ženám a naváže s těmito organizacemi efektivní spolupráci.
- čl. 12 odst. 4 IÚ: Strany učiní vše nezbytné pro to, aby každý se občan, obzvláště pak muži a chlapci, aktivně zapojili do prevence všech forem násilí, jež spadají do působnosti této úmluvy.
- Preambule: prohlášení: S vědomím, že násilí vůči ženám je projevem historicky nerovného poměru síly mezi muži a ženami, jenž vedl k nadřazenosti mužů a diskriminaci žen a bránil ženám v plném rozvoji;
- čl. 14 IÚ:
 - odst. 1: Tam, kde to bude vhodné, podniknou strany kroky k tomu, aby ve formálních osnovách na všech úrovních vzdělávání existoval materiál k tématům, jako je rovnoprávnost žen a mužů, nestereotypní genderové role, vzájemný respekt, nenásilné řešení konfliktů v mezilidských vztazích, genderově podmíněné násilí vůči ženám a právo na osobní integritu, to vše uzpůsobeno rozvíjejícím se schopnostem žáků.

- odst. 2: Strany učiní vše nezbytné pro podporu zásad stanovených v odstavci 1 v neformálních vzdělávacích zařízeních a také v zařízeních sportovních, kulturních a volnočasových a v médiích.

7. Široké pojetí pojmu násilí

Čl. 3 písm. a) IÚ za násilí na ženách považuje veškeré činy genderového násilí, jež vyústí a nebo mohou vyústit ... v psychickou či ekonomickou újmu. Pod tento pojem se může skrýt prakticky cokoli. Psychická či ekonomická újma může být hodnocena velmi subjektivně. IÚ pracuje také s pojmem ekonomické násilí, který rovněž může být vykládán velmi široce. v praxi se lze setkat např. s rodinnými modely, kdy muž více vydělává a současně spravuje finance. Rodina šetří na dům a muž hlídá (doslova škrtá) výdaje. Pakliže žena muže nařkne (např. před orgány činnými v trestním řízení), že jí neumožnil utrácet, může být jednání muže považováno za ekonomické násilí. Tento model je ve společnosti poměrně častý a může vést ke kriminalizaci mnoha mužů.

Obvinění mužů z násilí přitom bývá častým doprovodem rozvodových řízení či sporů o výchovu a výživu dětí. IÚ tak může sloužit jako zbraň v rukou žen namířená proti mužům s cílem dosáhnout snazšího úspěchu ve sporu.

IÚ definuje násilí vůči ženám, avšak již nerecipročně nedefinuje násilí žen páchané na mužích. ve světle IÚ tak jakékoli násilí páchané mužem proti ženě je považováno za násilí genderově podmíněné, postačí, pokud se bude jednat o násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy.

Např. Vezměme si hypotetický případ. Žena v afektu napadne muže, který opětuje útok a ženu uhodí, případně jí zraní v sebeobraně. Jaké bude mít dotyčný muž vyhlídky na spravedlivé rozhodnutí v rámci trestního řízení? Stereotypizací násilí mezi mužem a ženou jako násilí, které (takřka vždy) páchá muž, může vést k tomu, že znemožní ochranu týraných mužů, neboť na tyto bude ve světle IÚ vždy pohlíženo jako na silnější stranu, resp. stranu, která násilí páchá a ochranu nezasluhuje.

Související ustanovení IÚ:

Čl. 3 bodu d) IÚ: "genderově podmíněné násilí vůči ženám" znamená násilí, jež je zaměřeno na ženu proto, že je žena, anebo násilí, jemuž jsou vystaveny především ženy.

8. Prozařování do celého právního řádu ČR

Dle čl. 10 Ústavy ČR vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.

IÚ tedy bude mít přednost před vnitrostátním právem, pokud některé záležitosti budou upraveny odlišně. Co je ovšem podstatné, veškeré právní předpisy mohou být posléze vykládány v souladu s ní a ve spojení s ní dostat jiné zabarvení. Tedy IÚ začne prozařovat do práva občanského, rodinného, do oblasti sociální. Dalo by se říci, že IÚ může nastolit genderový pohled do celého právního řádu a její aplikace se může dotýkat prakticky čehokoli, na co si občan, domáhající se jejího použití vzpomene. Jakkoli dle čl. 2 se IÚ má vztahovat na otázku násilí na ženách, bude možné z ní argumentačně (per analogiam) vycházet i v jiných právních odvětvích a v právních případech.

Při jejím extenzivním výkladu může tak otevřít adopci dětí homosexuály, právo na změnu pohlaví, právo žen na pozitivní diskriminaci v pracovním právu či při obsazování státních institucí. Nepřímo může sloužit jako můstek k různým kvótám prosazující paritní zastoupení žen ve veřejných, ale i soukromých institucích (dozorčí rady, školské rady či akademické senáty).

Související ustanovení IÚ:

- čl. 1 odst. 1 písm. b) IÚ: Cílem této úmluvy je přispět k eliminaci veškerých forem diskriminace žen a podpořit skutečné zrovnoprávnění žen s muži také posílením pravomocí žen;
- čl. 6 IÚ - Politika citlivá ku genderovým problémům: Strany se zaváží, že při implementaci a vyhodnocování dopadu ustanovení této úmluvy budou zohledňovat genderové hledisko a že budou prosazovat a aktivně naplňovat politiku rovnosti a dělby pravomocí mezi ženami a muži.

9. Dohled nad implementací v ČR

Právo ovládá ten, kdo ovládá jeho výklad. Nad implementací IÚ v signatářských zemích bude dohlížet (resp. již dohlíží) expertní skupina pro potírání násilí vůči ženám a domácího násilí GREVIO.

Z mezinárodněprávní praxe je přitom zřejmé, že dohled podobných mezinárodních institucí nad tím, jak státy (zejména státy demokratické) plní své smluvní závazky, je významný. Jakkoli nemusí být dohled právně vymahatelný, mezinárodní instituce vytváří obraz o státu v zahraničí, což je silným nátlakovým prostředkem.

Je nutno si uvědomit, že GREVIO je nevolený orgán, a tedy nikomu neodpovídá, přesto však bude mít silný vliv na národní legislativu! Podle čl. 68 odst. 5 IÚ však GREVIO může informace o implementaci této úmluvy získávat i od nevládních organizací a občanské společnosti. GREVIO tedy může činit své závěry a nutit signatářské země k úpravě legislativy na základě stanovisek nevolených představitelů neziskových organizací, které mohou zastávat také různá radikální stanoviska (např. v otázce genderové problematiky), na základě těchto zpráv zpracovávat mezinárodně publikovatelné zprávy a svou činností ve spojení s ostatními signatářskými zeměmi nutit Českou republiku ke změně legislativy. Česká republika si v této souvislosti může připomenout misi lorda Runcimena v roce 1938, na základě jehož poznatků, získaných převážně čs. občanů německé národnosti, byl Velkou Británií činen tlak na Československo k odstoupení Sudet.

Z dosavadní praxe je zřejmé, že dohled GREVIO není neutrální. Dánsko, které prosazuje v otázce ochrany před domácím násilím neutrální postoj, podle kterého by měla být poskytována ochrana nejen ženám, ale i mužům, se stalo terčem kritiky ze strany GREVIO, které mu vytklo, že by mělo být více zohledňováno genderové hledisko a že dánský přístup oslabuje ochranu žen.

Z tohoto je zřejmé, že budou snahy IÚ vykládat příliš jednostranně. Tuto obavu podporuje i fakt, že GREVIO, které se má dle čl. 66 odst. 4 písm. a) IÚ skládat ze zástupců obou pohlaví, má v současné době z 10 členů 10 žen a žádného muže!

Je také pravděpodobné, že IÚ coby dokument Rady Evropy se promítne do rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku (který je rovněž institucí Rady Evropy) a v případě, že Česká republika IÚ přijme, bude

nucena k legislativním změnám také skrze rozhodovací činnost ESLP, který má silný vliv na rozhodování vnitrostátních soudů.

Ve svém důsledku tak dojde k omezení národní suverenity v otázkách rodiny.

Související ustanovení IÚ:

- čl. 66 odst. 2 IÚ: GREVIO se bude skládat z nejméně 10 a nejvíce 15 členů disponujících širokou škálou odborností a zastupujících obě pohlaví a různé regiony. Jeho členy bude Výbor stran volit z kandidátů nominovaných stranami na čtyřleté funkční období, s možností jednoho znovuzvolení, a vybíraných mezi státními příslušníky jednotlivých stran.

- čl. 68 odst. 5 IÚ: GREVIO může informace o implementaci této úmluvy získávat i od nevládních organizací a občanské společnosti, ale také od národních institucí činných v oblasti ochrany lidských práv.

- čl. 68 odst. 9 IÚ: GREVIO může, v součinnosti s národními úřady a s pomocí nezávislých národních expertů doplňkově organizovat návštěvy jednotlivých zemí, pokud informace získané jinak nejsou dostatečné anebo v souvislosti s případy zmíněnými ve odstavci 14. v průběhu těchto návštěv může GREVIO využít pomoci odborníků v různých oblastech.

- <https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/members>

10. Vysoká finanční náročnost – kolik to bude stát?

Smluvní státy se zavazují k finančním a personálním podporám různých neziskových organizací, vytvářením nových orgánů, provádění koordinací, implementací, monitoringu, vyhodnocení strategií, změně vzdělávání na všech úrovních... Dále vznikají informační povinnosti, vytváření statistik, průzkumů... Toto bude vysoce nákladné a výdaje budou hradit všichni daňoví poplatníci, včetně těch, kteří s nově nastolenou politikou genderové ideologie nesouhlasí.

Vyvstává také otázka, proč by vlastně Česká republika měla IÚ, která v ochraně žen před násilím, obzvláště domácím násilím ničeho nového nepřináší, ratifikovat a zatěžovat tak státní rozpočet zbytečnými vysokými finančními výdaji?

11. Modelový případ – implementace „komunistické“ ideologie

Pro lepší pochopení lze celou problematiku vysvětlit na následném modelovém případě.

Představme si, že Rada Evropy přijme „Cařihradskou úmluvu“ – Úmluvu o prevenci a potírání násilí vůči chudým a o potírání chudoby.

Cařihradská úmluva by zaváděla ochranu před trestnými činy:

- otroctví,
- nevolnictví,
- roboty,
- vykořisťování,
- lichva,
- zneužití hospodářské síly.

V preambuli Cařihradské úmluvy by se nacházely následující pasáže:

S vědomím, že násilí vůči chudým je projevem historicky nerovného poměru síly mezi bohatými a chudými, jenž vedl k nadřazenosti bohatých a diskriminaci chudých a bránil chudým v plném rozvoji;

S vědomím, že násilí vůči chudým jakožto násilí ekonomicky podmíněné má strukturální povahu a toto násilí je jedním z klíčových společenských mechanismů, jež chudým vnucují podřízené postavení vůči bohatým;

S vědomím, že chudí a nemajetní jsou riziku ekonomického násilí vystaveni ve větší míře než bohatí;

S vědomím, že ekonomické násilí postihuje neúměrně více chudé, ačkoli jeho oběti mohou být i bohatí.

Čl. 12 odst. 1 CÚ: Strany podniknou nezbytná opatření pro podporu sociálního smíru ve společnosti s cílem vymýtit praktiky, jež jsou založeny na předpokladu ekonomické závislosti chudých nebo na nerovnosti bohatých a chudých.

Čl. 14 odst. 1 CÚ: Tam, kde to bude vhodné, podniknou strany kroky k tomu, aby ve formálních osnovách na všech úrovních vzdělávání existoval materiál k tématům, jako je rovnoprávnost chudých a bohatých, přerozdělování bohatství, vzájemný respekt, nenásilné řešení konfliktů ve společenských vztazích, ekonomicky podmíněné násilí vůči chudým a právo na minimální standard, to vše uzpůsobeno rozvíjejícím se schopnostem žáků.

Nad implementací Cañhradské úmluvy by dohlížel 10 členný orgán, který by měl být složen poměrně ze zástupců příslušníků bohatých i chudých, ale ve skutečnosti by byl obsazen pouze a jen příslušníky chudých vrstev či levicovými intelektuály.

Bylo by přijetí takovéto Cañhradské úmluvy, zavádějící implementaci „komunistické ideologie“ pro Českou republiku akceptovatelné?

JUDr. Aleš Nytra